

**ECOVAST – MEĐUNARODNA KONFERENCIJA
Samobor, listopad 2007**

Autori:

**dr.sc. Nenad Starc, E-mail: nstarc@eizg.hr
dr.sc. Marijana Sumpor, E-mail: msumpor@eizg.hr**

**Ekonomski institut, Zagreb
Trg J.F. Kennedy 7, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel: +385 1 2362 200; Fax: +385 1 2335 165**

- Sažetak -

ASPEKTI ODRŽIVOG RAZVOJA MALIH GRADOVA

Da li smo kao pojedinci, stručnjaci u svom području razmatranja, sposobni sagledati mnoštvo razvojnih aspekata lokalnih jedinica, a posebno malih gradova? Čini se, da se to podrazumijeva ali i očekuje od planera, arhitekata, razvojnih ekonomista, političara ili predstavnika vlasti. No, ovdje ne želimo propitivati kvalitetu pojedinih stručnjaka i njihove specifične sposobnosti i kompetencije. Osnovna ideja ovoga rada je osvijetliti mnoštvo različitosti u pristupima, kao i mnoštvo potreba koje se ogledaju u razvojnim aktivnostima, a treba ih uzeti u obzir kad se razmatra održivi razvoj jednog malog, (ali i većeg) grada, nekog područja, regije, ili države. U hrvatskom kontekstu, posebno pitanje predstavljaju odnosi između malih i velikih gradova, kao i položaj malih gradova u županiji, široj regiji i cijeloj državi. Bitno je spoznati potrebu za „*razvojnim generalistima i specijalistima*“, kao i za uspostavom šire suradnje i uzajamnog razumijevanja u kontekstu razvoja malih gradova.

Uz pojam održivog razvoja, danas se najčešće navode tri osnovna stupa, tri točke trokuta ili tri aspekta održivog razvoja: *društveni, ekonomski i okolišni aspekt*. Ta tri aspekta održivosti mogu se razmatrati kao agregirani pojmovi mnoštva različitosti koje ih sačinjavaju i kriju se unutar njih. Ogledaju se i u politikama kojima se potiče razvoj u pojedinim sektorima, područjima, društvenim skupinama, ili okruženjima. No, postoje specifičnosti koje dolaze do izražaja razmatranjem dodatnih aspekata, kao što su *kulturno-povijesni i tradicijski; teritorijalni (prostorni) i vremenski; te institucionalni i politički aspekti*. Održivost ili održivi razvoj u ovakvom širem smislu nužno je holistički i zahtjeva integraciju mišljenja i djelovanja mnogih sudionika razvojnog procesa. Kako to učiniti, a da se ne ostane na šablonama, jedinstvenim pristupima ili unificiranim metodologijama ovih ili onih razvojnih organizacija? To je pitanje, koje treba dalje istraživati i sagledavati i tako spoznati moguća rješenja, razvijati nove spoznaje i prenositi znanja i saznanja.

U ovome radu razmatraju se razvojne potrebe malih gradova u Hrvatskoj, te nastoje prepoznati i opisati specifičnosti u svjetlu navedenih aspekata održivog razvoja. Tijekom razvojnog planiranja i provedbe planova razvojni planeri i drugi sudionici razvojnog procesa, trebaju uzeti obzir spoznaje o održivom razvoju. Osnovna teza je da *ne postoji jedna jedinstvena razvojna metodologija* koja se može slijediti, već se pristupi stručnjaka trebaju prilagođavati sukladno stalnim promjenama u okruženju, uz poštivanje posebnosti pojedine lokalne sredine. Naravno, to ne znači da ne postoje jasno prepoznatljivi koraci koje treba slijediti tijekom procesa planiranja, kao što su prepoznavanje osnovnih problema, ključnih dionika, formulacije ciljeva, svrhe i rezultata, te pojedinih aktivnosti i zadataka. Međutim, način komuniciranja, obrada sadržaja i osobni pristup, čine one neuhvatljive osobine ili vještine stručnjaka, koji se ne mogu standardizirati niti nametnuti.

Ključne riječi: održivi razvoj, strateško planiranje, mali gradovi